

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Poljanska ceta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastonj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 16.

V Ljubljani, 25. junija 1896.

Letnik II.

Obrtno nadzorstvo.

Naloga držav, kot varuhinj reda, je skrbeti za javno varnost in vsestransko varstvo vseh državljanov.

Zato je pa tudi stroga dolžnost držav, nadzirati vsakovrstna obrtna podjetja, pri katerih je v nevarnosti človeško zdravje in življenje. Le države imajo moč, s katero morejo uspešno delovati v splošno varnost.

Vsakemu, ki ima količjak opraviti s tovarniškimi delavci, je vsaj deloma znano, v kakih razmerah si morajo oni služiti svoj kruh. Tovarnarji, ki gledajo samo na to, kako bi z malimi troški, dolgotrajnim in nategljivim delom okoristili sami sebe, nimajo skrbi, ali so njihovi delavci varni zdravja in življenja, ali ne.

Skušnje preteklih let nam podajajo prežalostno sliko, koliko krepkih ljudi se je pri strojih mahoma pohabilo, da niso bili več zmožni za delo. Koliko jih je bilo usmrtenih, ki so pustili nepreskrbljene družine, za katere se navadno nihče ne briga. Pa ne samo tovarniški delavci, marveč tudi drugi, ki delajo po nevarnih krajih, so v vedni nevarnosti ponesrečenja. Nevarnost je pa gotovo toliko večja, kolikor manjša je skrb za varnost. Dolžnost podjetnikov je, ukreniti vse potrebno, da so delavci pri delu varni za svoje zdravje. Da se pa to tudi uresniči, je potreba stalnega in dobrega nadzorstva. V Avstriji imamo tako državno obrtno nadzorstvo, ki je pa v mnogih ozirih zelo pomanjkljivo. Gotovo je, da jeden sam človek ne more poznati korenito raznih obrtov, posebno ako sam ne pripada nobenemu. Gotovo je tudi, da jeden človek ne more zadostno nadzirati obrtov treh dežel. Pri nas imajo obrtni nadzorniki veliko prevelike delokroge. Ako hoče tak nadzornik vestno izvrševati svojo dolžnost, mora biti noč in dan v službi, da bi vsaj deloma obiskal in namenu prikladno pregledal vsa v svoje področje spadajoča podjetja. Naši obrtni nadzorniki pa tudi niso izkušeni strokovnjaki v obrtnih zadevah gledé na razne vrste dela, dostikrat niti v jednem samem podjetju. Oni imajo poleg vsega tega tudi premalo izvrševalne moči ter so preveč odvisni od vlade v svojem delovanju. Pripetilo se je že, da je bil obrtni nadzornik premeščen, ker je nasproti bogatemu podjetniku izvrševal svojo dolžnost.

Tako postopanje jemlje obrtnim nadzornikom še tisto malo veselja do stvari, kolikor ga imajo sami po sebi. Vsled tega pa trpijo delavci, ki morajo v zaduhlih, neznosnih in nevarnih krajih izpostavljati svoj život v dar blaženemu in nedotakljivemu kapitalizmu. Da se izpopolni obrtno nadzorstvo tako, da bo res služilo svojemu namenu, je potreba, da se pomnože obrtni nadzorniki, da se obrtnimi nadzorniki imenujejo strokovnjaki raznih obrtov, da se pritegnejo obrtnim nadzornikom delavci, da dobijo obrtni nadzorniki večjo samostojnost in večje pravice v izvrševanju svojih dolžnosti. Najvažniše pri tem je, da se delavci nastavijo kot obrtni nadzorniki. Delavci najbolj poznajo razmere po raznih podjetjih. Oni najbolj vedó, kako ravnaajo podjetniki z njimi. Njim bi pa delavci tudi najbolj zaupali ter bi tudi gotovo najzvestejše opravljali svojo službo. Ker imamo take pomanjkljivosti pri obrtnih nadzorstvih, se dosti podjetnikov za obrtnega nadzornika, njegove naredbe in za obrtni zakon kar nič ne meni. Saj obrtni nadzornik je daleč, drugi se pa za to ne brigajo. Kadar pa nadzornik pride, se pa vse tako vredí, da je prav. Saj obrtni nadzornik ne izprašuje preveč. Delavcem se zabiči, da ne smejo z resnico na dan. Potem naj pa obrtno nadzorstvo koristi!

Le vsled nezadostnega obrtnega nadzorstva je mogoče, da podjetniki ne gledajo na postavo. Kako je to, da se, recimo pri naši kranjski industrijalni družbi, dela dostikrat po 18 ur na dan? In to pri delu, za katero bi bilo osem ur preveč. Razvidno je, da je treba tukaj mnogo predrugačiti. Zato moramo v prvi vrsti delavci sami skrbeti s tem, da se združujemo in neustrašeno objavljamo nedostatke, ki se dogajajo v našo škodo. Pri vseh prilikah moramo naglašati, da se preustroji obrtno nadzorstvo tako, da bo v korist trpečih delavcev.

Dosedaj imamo v Avstriji le 40 obrtnih nadzornikov in uradnikov. Zato seveda ne morejo opravljati svojih poslov. Pisma, ki se jim pišejo, ostajajo po več mesecev, časih tudi cela leta brez odgovora. Treba je torej pred vsem pomnožiti število nadzornikov.

Dalje moramo zahtevati za ženske delavke tudi ženske obrtne nadzornice. Kjerkoli so se dosedaj uvedle, povsod delujejo z veliko večjim uspehom, nego moški. Mnogo stvari je taci, ki si jih de-

lavka ne upa povedati nadzorniku, ki bi jih pa lahko razkrila nadzornici. Vzlasti matrne dolžnosti, katerih pred in po rojstvu ne more izvrševati delavka, in nesramnosti, s katero napadajo nekateri delodajalci svoje delavke in jim jemljejo poleg telesnih močij tudi čast in poštenje, utemeljujejo našo zahtevo. Pri enketi o ženskem delu, ki se je vršila meseca marca in aprila na Dunaju, je bilo zaslišanih 300 delavcev in delavk v 85 sejah. Pri tem so se izvedele grozne stvari. Posebno pri stavbnih delavkah se godé reči, da se niti zapisati ne morejo. Delavke, ki izdelujejo peresa za na ženske klobuke, so dejale, da se nobena vajenka ne oprósti, če ni gospodarju v vsem pokorna. Uradniki, agentje, delovodje in druga »gospoda« misli, da je delavka brez sramú in brez časti.

Jedna najhujših in najbolj pomanjkljivih stvari je pa sedanji obrtni kazenski zakon. Ta dela sitnosti samo delavcem. Kaj se briga delodajavec, če ga obsodi obrtni komisar za kakih 5 gld. Škoda, ki jo je napravil delavcu, je šestokrat nepovračljiva. Če ga spodi brez vzroka iz dela, če mu utrga plačo, če ga ne naznani bolniški blagajni, če mu noče izročiti delavske knjižice itd., trpi pač le delavec in ošabni njegov gospodar se lahko smeje, ker mnogokrat obrtna gosposka o tacih stvareh niti ničesar ne izve. Če pa izve, je kaznen tako majhna, da ni vredna besede. Zato zahtevamo pred vsem, da se za prestopke obrtnega zakona uvede poleg znatne denarne kazni tudi — zapor. Krivičniki naj občutljivo izvedó, da delavec ni njihov suženj, in če se pregreše kaj proti njemu, naj za svojo nesramnost izgubé tudi pred postavo svojo čast. Tistim pa, ki so že večkrat kaznovani, naj se v zakonu določi, da se jim za kaznen vzame obrtna pravica ali koncesija. Samo s tako strogostjo bo mogoče dati zakonom, ki so delavcem v varstvo, potrebno veljavo. Tak mož, ki je že večkrat pokazal, da ne spoštuje postave in da dela z delavcem kot s svojim psom, ni sposoben, da bi mu država dovolila častni posel — delodajavca.

Konečno pa zahtevamo, da se obrtno nadzorništvo raztegne tudi na delavska stanovanja. Stanovanje je pol življenja. Najboljši obrtni zakon ne pomaga nikamor, dokler se ne vrede delavska stanovanja. Grde, smrdljive in vrhu tega še ogromno drage luknje razjedajo delavskim rodbinam telo in dušo. Zunanji svet o tem ničesar ne vé, ali vsaj noče vedeti. Zato naj pa ravno nadzorniki z uradnimi očmi preiščejo tudi to globoko rano na delavskem telesu in naj s svojim uradnim poročilom vzdramijo zaspance, ki se sedaj za to nič ne brigajo.

Potem bo videla vsa družba, da je grdo zanemarjala jedno svojih važnih dolžnostij, namreč skrb za delavska stanovanja. Vsi tisti, ki imajo dobiček od delavcev: delodajalci, občine, mesta, dežele, država morajo v tem oziru na delo. S strogimi določili naj skrbé za zdrava in poštena stanovanja in z denarnimi pripomočki naj podpirajo vzlasti društva, ki se snujejo v ta namen, da pomagajo delavcem do lastnih stanovanj.

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo je izdalo v 24. in 25. tednu 54 gld. 70 kr. za podporo svojim obolelim članom. — V društvene namene so darovali mesto venca na grob r. kan. Kluna častiti gg.: Ivan Podboj, župnik v Planini, 10 gld.; M. Arko, župnik v Šturiji, 5 gld.; J. Kromar, kapelan v Poljanah, 5 gld. in neimenovani dobrotnik 10 gld. Bog bodi plačnik in obudi mnogo posnemovalcev! — Umril je dne 10. t. m. društveni redni član Anton L u m b a r po dolgi bolezni. N. v m. p.! — V nedeljo dne 5. julija ima društvo navadni mesečni shod v svojih prostorih, pri katerem se vrši tudi slovesen vsprejem novih članov.

Druga obletnica slov. katol. delavskega društva. Ob krasnem vremenu se je pomikala 14. t. m. zjutraj množica članov slov. katol. delavskega društva ter njihovih družin in prijateljev proti M. B. na Šmarni Gori. Veliko število vdeležencev je pripeljal tudi jutranji vlak. Ob 1/2 10 uri se je pričela v prijazni cerkvi slovesna služba božja. Cerkev je bila natlačeno polna. Izbornemu in jedrnatemu govoru g. dr. K r e k a je sledila slovesna sveta maša in litanije M. B. ter zahvalna pesem. Društveni pevski zbor se je pod vodstvom pevovodje gosp. Rusa nad vse dobro obnesel. Po dovršeni cerkveni slovesnosti so se podali zadovoljni vdeležniki v nizavo, kjer se je vršil v gostilni pri »Žibertu« javen društven shod. Ob 1/2 2. uri otvori shod predsednik g. Pelc, pozdravi navzoče in da besedo prvemu govorniku društveniku Gostinčarju, ki je v poljudnih besedah pojasnil krščansko-socijalni program, navduševal zborovalce k združenju ter priporočal jedino glasilo slovenskih krščanskih delavcev »Glasnik«. Ker je nato jelo precej deževati, se je moralo zborovanje za nekaj časa prekiniti. Potem je kot drugi in zadnji govornik g. dr. Krek v temeljiti besedah pojasnil delovanje dve leti starega društva po Kranjskem, kazal na mnoge in zelo hude borbe, katere je moralo društvo že biti ali je pa še čakajo, ter konečno temeljito pokazal, zakaj se mora vselej in povsodi boriti zavedni in tlačeni delavski stan. Shod je zaključil predsednik s trikratnim živijo in slava klicem na presvetlega cesarja in sv. Očeta, na kar so pevci zapeli našo in več narodnih pesem. Z vsem zadovoljni so se vrnili zborovalci na svoj dom.

Iz Zagorja. »Snegulčica«, se je zopet izvrstno obnesla. Kakor vselej, tako so tudi v nedeljo, 21. t. m. naši sodrugi v obilnem številu prihiteli v »naš dom« na »ajmoht«, kakor pravijo naši uljudni prijatelji socijalni demokratje. Pred igro smo jim predstavili dr. Luegerja, katerega smo s šestimi zebli pribili na odru nasprotno steno. Mož, kakor ponizen in priprost v življenju, tako tudi skromen na steni: »roma« še nima. Pravijo, da ga bo dobil neke lepe noči. — Naši igralci igrajo izvrstno. Pohvaliti nam je v prvi vrsti znano »snegulčico«, hčerko našega sihtmojstra g. Detela. Igrá vam tako, kakor bi rožice sadila. Na vsakem odru bi delala čast. Istotako nam je pohvaliti smešnega, dolgobrkega »oberskrata«, ki uprav ženijalno vodi svoje podložne, »pol tucata«

malih škrtov. »Kraljici« vsa čast, ravno tako drugim spretnim igralcem. Med posameznimi prizori se je zopet in zopet zahteval in igral Lueger-marš. Po igri smo se razšli — ajmohta je bilo konec. Jožefa Strajnarja so blizo Lok v vodo pahnili. Izgubil je 51-letni naš sodrug klobuk in dežnik. Tako kulturo znajo razširjati naši »rudečkarji.« Precej po tem činu smo bili za tri ude na boljšem. Le tako naprej! Ajmohtar.

Politika po svetu.

Kako skrbi sv. Oče za ljudstvo? Znano je, kako je brezverska laska vlada nagnala laske mladeniče v Afriko in kako jih je tam kralj Menelik naklestil. Mnogo jih je vjel in jetnikom se je zelo slabo godilo. Izročiti jih ni hotel Lahom nazaj, razven za ogromne denarje, katerih nimajo od nikoder vzeti. Tu se je usmilil ubozih žrtev sv. Oče in je poslal patrijarhalnega vikarja Afričana patra Makarija s pismom k Meneliku, v katerem ga prosi, naj izpusti vjete reveže. Zato dobiva od vseh stranij od žen in mater prisrčne zahvale.

Med delavskimi brati. Zelo vrlo se držé krščansko-socijalni delavci v ostravskih premogokopih. Ta teden priredi v teh krajih velezaslužni češki kršč. socijalni prvoboritelj dr. Horsky več predavanj o socijalnih stvaréh. Nedavno so odposlali ti delavci deputacijo k ministru, naj se namestu dosedanjih bratovskih skladnic osnuje za vsako deželo po jedna in naj bi se za vsako leto posebej določevali prispevki zanjo. Minister jim je obljubil svojo pomoč, kar grozovito jezi socijalne demokrate, ki družega še niso naredili za uboge rudokope, nego par neumnih stavk. — V galiških mestih se širijo kršč.-socijalna delavska društva in precej dobro preganjajo judovsko-demokratske sleparje. — Mažarski socijalisti so si v laséh. Ustanovil je socijalno-demokratsko gibanje jud Leon Frankl. Ko je moral ta uiti iz Mažarije zavoljo raznih lepih stvarij, je poslal jud dr. Adler juda Ignaca Silberberga na Mažarsko. Ta judovski delavski dobrotnik je jel izdajati list Népszava (Glas ljudstva). Ustanovil je list na delnice. Da bi privabil ljudi, ki bi kupovali delnice, je lagal, da ima 25.000 naročnikov in tako jih je res mnogo preslepil. List je imel komaj 2000 naročnikov in je propadel. Delavci, ki so zložili denar zanj, so se obrisali pod nosom. Začel se je prepir in da bi se ta poravnal, so sklicali shod letošnje binkoštné praznike v Pešto. Med odposlanci bemo imena judov: Marmorstein, Abraham, Szas, Rosenzweig, Kohn, Feldmann, Silberberg itd. Ti »delavski« zastopniki so si izvolili v strankarsko vodstvo 6 članov, med katerimi so samo trije judje: Rosenzweig, Kohn in Feldmann. Socijalna demokracija je pač brez judov, kar riba brez vode. Mnogo sodrugov se je odrgalo od njih. Če bi bili naši zapeljani nasprotniki sploh zmogni trezno soditi, bi jih pri ti priliki zopet vprašali: Ali ste res tako nespametni, da mislite, da bo največji sovražnik delavskega ljudstva

in prvi kapitalist, namreč jud komu pomagal? Če le količkaj se ljubite svoj stan, pokazite hrbet judovskim goljuhom in odrgajte se od socijalne demokracije. — V Belgiji so zastopniki krščanskih delavcev spravili v veljavo zakon, da se mora pri oddaji vseh državnih in sploh javnih del določiti najmanjša plača, pod katero se ne sme vsprejeti noben delavec. — Sredi maja so sprejeli v Zjedinjenih državah zakon, da se mora vsak odrasli, kedor se hoče stalno ondukaj naseliti, ali kedor samo za nekaj časa išče dela v sev. Ameriki, izkazati, da zna brati in pisati.

Sladkor podražen. Da so delali tem boljše dobičke kapitalistični sladkorni tvorničarji, jim je dajala naša država za vsak metrični cent, ki so ga prodali zunaj naše države po 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 50 kr. darila, toda vsega skupaj nikdar ne več, nego 5 mil. gld. na leto, češ, da se s tem podpira veliki obrt. Dné 15. t. m. je pa naš slavni državni zbor sklenil, da se ta svota poviša za 4 milijone gld.; torej bodo dobivali »revni« tvorničarji 9 milijonov gld. na leto za svoj v tuje države prodani sladkor. Odkod pa naj se vzamejo 4 milijoni. To vprašanje je bilo brž rešeno. Pri nas se porabi 3 milijone metr. centov sladkorja. Za vsak kilogram se plača po 11 kr. davka; ta davek se bo zvišal za 2 kr. in tako se bo dobilo 6 milijonov gld. Zato torej, da se bo v tujini naš sladkor po ceni prodajal, ga bomo kupovali mi dražje. Kje je tu pamet? Judovski tovarnarji bodo spravili 4 milijone v svoje žepo in zato mora šteti ljudstvo iz svojih žepov 6 milijonov gld.

Za vojake. Za celo leto nas stanejo naši vojaki 154,260.959 gold. Od tega plača zanje naša polovica 73,587.452 gld., Mažarji pa samo 31,337.471 gld. To so ogromne svote. Bajonetov je lahko vedno več in puške so vedno boljše, toda zraven je tudi vedno manj kruha za delavske stanove. Kam bomo prišli?

Mažarji derejo s svojo razstavo, da je groza. Za navadno sobico v gostilni je treba plačati po 15 gld., za tri krompirje 60 kr. Vstopnina znaša sicer le 50 kr., toda pri vsakem paviljonu je treba iznova plačati in ob desetak^{si}, predno si vse ogledaš. — Da bi se postavili tudi z drugimi narodnostmi, so kupili 1100 Hrvatov in 685 Romancev, ki se kažejo na razstavi. Mažarji jim plačujejo po 5 — 150 gld. na dan. Prav se zmerjajo budimpeštanski otroci kličeč si: millenaris somar t. j. — tisočletni osel.

Volivna pravica. Na Angleškem je vložilo 270.000 žen prošnjo na zbor, naj se tudi ženam dá volivna pravica. — Na Norveškem je vsprejela zbornica — odesthing - zakon, po katerem ima volilno pravico vsak polnoletni mož, kdor biva najmanj dve leti na na jednom kraju in ima vsaj 400 kron letnih dohodkov. — Na Holandskem se je predložila volivna predloga, po kateri ima vsak 25-letni mož volivno pravico, če plača vsaj 1 gld. davka ali če ima svoje lastno stanovanje ali vsaj nekaj gotovega letnega dohodka. Bivati pa mora najmanj 13 mesecev brez prestanka v jednom

kraju. Ravno zavoljo te določbe se ustavljajo zakonu katoliški delavci.

Razvedrilo.

Naša zastava.*)

Ubogí, revní smo trpíni,

Nasprotníki pa bogatíni.

Pred Bogom strah poznamo

In mirno vest imamo,

Nikomur se ne vdamo!

Grozí naj vihra, tuli piš,

Zastava k zmági nam je križ!

Z duhovní svojími jedíni,

Udani svete cerkve síni,

Stojímo sred viharja

Za »vero, dom, cesarja«,

Naj tudi strela vdarja.

Grozí naj vihra, tuli piš,

Zastava k zmági nam je križ!

Mogočna je že naša četa,

Nerazrusljíva zveza sveta,

Saj z nami je resnica.

Z ljubezníjo pravica

Nam v boju je vodnica.

Grozí naj vihra, tuli piš,

Zastava k zmági nam je križ!

Ves trud nasprotníkov je prazen

Níkdár ne spravi nas narázen.

Krščansko ljudstvo vstaja,

Roké si skup podaja,

Níkdár se ne omaja.

Grozí naj vihra, tuli piš,

Zastava k zmági nam je križ!

Príšla, príšla bo zlata zmaga,

Ž njo pravo nam, sloboda draga!

V to hočemo živeti,

V to hočemo trpeti,

In če je treba, umreti!

Grozí naj vihra, tuli piš,

Zastava k zmági nam je križ!

Zvonu.**)

Zvoní, pesem míla, zvoní,

K delu, k boju zvočno doní!

Kakor zvon iz lin visoko,

Segaj v duše nam globoko!

*) Krasen napev ti pesmi je zložil č. g. Fr. Ferjančič. Dobjiva se pri slov. katol. del. društvu v Ljubljani.

**) Kakor smo zadnjič omenjali, se je v Ljubljani osnovalo slovensko katoliško delavsko društvo „Zvon“.

Podí nam težav oblake!
Jasní črníh viher mrake!
Bódrí delavske trpíne!
Mrtvími bratom poj spomíne!

Služí Bogu v zvestí službí!

Budí, vžíčaj v naší družbí,

Da boš kmalu nam vesela

K zmági gromko zadonela!

Socijalni pogovori.

Kako dela cerkev za reveže? Usmiljeni bratje so imeli koncem leta 1895 na Laškem 25 bolnišnic z 2367 posteljami; v Siciliji 3 bolnišnice s 316 posteljami; na Francoskem 9 bolnišnic z 3540 posteljami; v Avstriji 20 bolnišnic z 1535 posteljami; na Ogerskem 13 bolnišnic z 1162 posteljami; na Nemškem 20 bolnišnic z 2552 posteljami; na Španjskem 14 bolnišnic z 2000 posteljami; v Palestini 2 bolnišnici z 20 posteljami. Vsega skupaj imajo torej usmiljeni bratje 106 bolnišnic z 13.492 posteljami, kjer so popolnoma zastoj z vsem preskrbljeni ubogi bolniki. Vseh usmiljenih bratov je 1489. Samo ta red, ki zbira junake krščanske ljubezni v službi bolnih revežev, je stokrat več storil za trpeče ljudstvo, nego vsa judovska socijalno-demokratična druhal, ki ne zna družega, nego blatiti vero in cerkev in kamenje in blato metati na dobrotnike človeštva.

Nemški rudečkar Liebknecht je odpotoval te dni na Angleško agitirat. Bil je že preje v službi juda Marksa tam 12 let. Ker pa angleški delavci v svojih organizacijah ne marajo poslušati nemških judovskih sleparjev, ga je sedaj poslal nemški socijalistični general jud Singer na delo za rudeče jude. Spremljata ga jud Aveling in judovka Marksova. Nadejamo se, da bo torej Liebknechtov prihod dovolj zasmrdel angleškim delavcem in da mu bodo brž pokazali pot z Angleškega. — Pri ti priliki opozarjamo vlasti naše rudokope in sploh tako imenovane strokovne delavske organizacije na angleške delavce. Tam so delavske zveze tako močne, da samo one sprejemajo nove delavce. Delodajalci se pogajajo in dogovarjajo s temi organizacijami o vredbi delavskih plač, o delavskem času. Kardinal Manning je večkrat zahajal med londonske organizacije, zato so bile pri njegovem pogrebu mnogoštevilno zastopane. Vlada jih priznava in čísla; vsak poštenjak je na njihovi strani. Zato imajo pa tudi krasne vspehe, seveda ne povsod in ne popolnih, toda gotovo nebrojno večje, nego pri nas. Tako so n. pr. že pri mnogih angleških podjetjih delavci spravili v veljavo načelo, da se nekaj vsakoletnega dobička razdeljuje med nje. Tvrđka »Clarke, Nickolls and Coombs« je razdelila koncem leta 1895 med delavce 33.150 gld., potem ko se je izplačalo delnicam po 12%, odstotkov dividend. Delodajalci hvalijo sami ta način, ker vlada med njimi in med delavci mnogo večje zaupanje in

prijaznost in ker so delavci mnogo bolj stalni. Blizu 1000 delavcev je dobilo po deležu leta 1895; leta 1891 jih je bilo celo leto v delu samo 536 in samo ti so prejeli po nekaj dobička. Kapitalisti seveda se mnogo preveč vlečejo dobička, toda načelo razdeljevanja je pravično in to je vsaj začetek. Plinova družba za londonsko južno mesto pomaga delavcem s tem, da jim prepušča delnice podjetja. Sedaj je že 2500 delavcev sodelničarjev. Po ti poti bodo kmalu poleg dobička dobili tudi vodstvo družbe v svoje roke. — Če se ustanovi kako novo podjetje, vprašajo podjetniki dotične delavske organizacije in se pogode z njimi. Ta velikanski vpliv pa imajo angleške organizacije samo v tem, ker nočejo imeti nobene zveze z judovsko brezversko socialno demokracijo. Tudi pri nas v Avstriji je mnogo takozvanih strokovnih zvez: železničarska, rudarska, kovinska, pekovska, mizarska itd. toda dozdaj še nimajo drugzega pokazati, nego — propade v rodbini, v državi, pri stavkah in v celi družbi. Namestu da bi jih ljudje spoštovali, so si nakopale te organizacije samo sovraštvo in strah družih stanov. Vzrok temu je jedino le socialno-demokratska barva, s katere so pomazani. Zato ne moremo dovolj glasno klicati železničarjem, rudarjem in vsem drugim delavskim slojem: Združite se v bratovske zveze moško in vztrajno. Budite med seboj stanovsko zavest in pravi ponos! Toda, če hočete kaj doseči, otresite se pred vsem judovskega socialno-demokratskega sleparstva. Potem vam bodo ljudje zaupali, javnost vas bo spoštovala in vsi poštenjaki bodo za vami. Dosegli boste povzgladu angleških bratov svoje pravice! Saj bi vzlasti rudarji in železničarji iz svoje dosedanje skušnje vedeli mnogo povedati v pojasnilo. Se celo tisti, ki bi jim sicer radi pomagali, se ne upajo. Socialna demokracija je sovražna Bogu in ljudem, veri in državi, uničuje družinsko življenje in vsako nrvnost! Kako je mogoče, da bi kak pameten pošten mož podpiral ljudi, ki se zbirajo pod tako zastavo. Samo zato, ker se prištevajo socialnim demokratom, ne dosežajo te zveze ničesar. Mnogo njihovih zahtev je sicer pravičnih, toda socialno demokratsko ime jemlje še tem zahtevam pošteni značaj in kapitalisti in liberalci imajo lahko delo, ko vse skupaj proglašajo za prenapetost, neupravičeno strast in za posledico agitatorskega hujkanja. Vrh tega pa moramo omenjati še jedno poglavitnih stvari: Naj se trudijo socialni demokratje kolikor hočejo, vendar niti polovice delavcev ne bodo nikoli spravili v svoj tabor. Krščanska delavska stranka je vzbujena in ne bo zaspala. Kaj torej pomaga socialna demokracija? — Njena zveza je najhujše zlo za delavce, ker zavoljo svojega krivičnega temelja spravljajo ob dobro ime in veljavo vse delavske zahteve. Torej, kar vas je se pametnih, nezaslepljenih mož pri železničarski in rudarski soc. dem. zvezi, na noge! Bodite samostojni in napravite svojo pošteno organizacijo. Potem bomo vsi z vami in pomagali bomo, kakor zmagujejo

angleški delavci, ker ne marajo poslušati nemških brezverskih judov.

Drobtine.

„Lažnjivi Kljukec“ ali po domače Delavec, je v zadnji številki izbljuval vso umazanijo, kolikor je more imeti skvarjeno socialno-demokratsko srce. Ko smo ga prebrali, smo si resno mislili, da bi bilo bolje in lažje živeti med Mašukolumbi ali med Fidzanci, ki ljudi zró, nego med socialnimi demokrati. Take razdivjane surovosti, kot jo imajo ti judovski hlapci, ne najdeš pod solncem. Najpreje se je ta judovska podgana spravila nad naše škofe. Norčuje se v peklenkem brezverstvu iz škofovske oblasti in pozivlje svoje bralce, naj le pridno delajo smrtne grehe škofom vkljub. Ta napad mora vzdramiti vse, kar je še poštenega na Slovenskem, v boj proti socialno-demokratskemu judovskemu strupu. Svoje vere in cerkve si ne damo sramotiti od judovskih sleparjev. Drugi podli napad je oseben. Leti namreč na prof. dr. Marinkota. Pametni možje, ki so ga brali, so dejali da kaj takega vzmore le sam satan. Laž na laž, obrekovanje na obrekovanje, podlost na podlost je naložena v tem dopisu. Mi ne moremo pretiskavati teh umazanij, ker so pregrde. Le to pravimo: Tisti, ki poznajo dr. Marinkota, ga bodo odslej tem bolj spoštovali in ljubili. Za svoje požrtvovalno neumorno delo v prid mladini, delavskim stanovom in dolenskega ljudstva v obče, ne potrebuje boljšega priznanja, kakor če „Delavec“ laže o njem. Vsak pošten mož si mora šteti v čast, če ga napada ta klafarska judovska cunjca. Odgovarjati mu nič ne hasne, ker mu tako ni nič do resnice. Tožiti bi ga bilo pa še bolj nespametno, ker bi mu tožnik ne mogel ničesar vzeti; torej bi moral sam nositi ogromne troške. Preiskava in obravnava bi se namreč vršila na Dunaju, kjer izhaja. Škoda bi bilo pa zavreči vsak krajcar proti takemu — lupežu. — Izkušeni možje n. pr. sam dr. Lueger nočejo nikdar začeti tiskovnih pravn. Pisatelja samega se ne more tožiti, ker navadno ni podpisan; urednik lista se pa izgovarja, da spisa ni bral in tako mu ne prideš do živega. Konečno nimaš torej drugzega, nego troške. — V tujih načelnih in častnih zadevah ne bomo iskali pravice pred sodiščem, marveč naše sodišče v tem oziru je samo — naše zavedno, pošteno, krščansko ljudstvo. To že kaže s svojim glasnim odporom, da judovskih agentov t. j. socialnih demokratov ne mara. Ta obsodba je merodajna za nas in nadejamo se, da jo bodo judovski socialisti še velikrat skusili. Da jih to jezi, lahko umevamo. Ne vemo pa, čemu bi se mi jezili zavoljo njihove jeze. Torej judovski „Delavec“ le delaj, kar veš in znaš! Kar nabljuješ, si le sam povžij! Slovenski krščanski delavski stanovi ne marajo take hrane. Kakor se pomilovavno vsak ogiblje žganjarja, ko v deliriju preganja svoje izmišljene nasprotnike, tako se te bo ogibal vsak zaveden krščanski mož na slovenski zemlji!

Volitve in naši nasprotniki. (Iz Zagorja.) Tu pri nas imeli smo v teku štirih tednov dvojne volitve, in sicer prve bile so za bratovsko skladnico in druge za občino Zagorje. Pri obojih so se v prvi vrsti odlikovali za agitacijo naši nasprotniki, združeni »Narodovi« in »Delavčevi« pristaši. Ti so strášili in obetali, samo da bi jih tem več pridobili na svojo napredno stran. V prvih volitvah se jim je sicer posrečilo, to pa le radi tega, ker se mi nismo toliko združili, kolikor bi bilo treba. Drugače pa je bilo pri volitvah v občinski zastop. Tukaj smo jim pokazali, da nas je še večina, ki nismo prisegli pod zastavo liberalizma in njegovih naukov, marveč hočemo ostati zvesti Bogu, narodu in našemu vladarju. Naj se ob kratkem načrtam, kako je po volitvah. Po prvih volitvah, kjer so zmagali naši nasprotniki, so bili veselja pijani, tako da svoje hvale niso le med seboj in na sebe zvrčali, marveč ker niso več svojih pristašev poznali, so jo tudi med nas delili. Evo dokaz! Prvi dan po imenovanih volitvah peljal se je tukajšnji hlevski nadzornik, po domače »štalmajster«, gospod Germ, z nekim obolelim konjem na sprehod do znane nekoliko oddaljene krčme, kjer socialno-demokratični pristaši radi ostajajo, naznanit, kako sijajno so zmagali. Nazaj vrnivši pa je došel jednega od naše stranke. Od veselja misleč, da ima zopet svojega pristaša poleg, ustavi voz ter ga povabi na voz poleg sebe. Kakor hitro pa ta sede poleg njega, že začne udrihati po nas, rekši: »Ali včeraj smo jim pa pokazali tem p... a... Nobenega svojih nimajo med izvoljenimi«, na kar mu slednji odgovori: »To ni nič posebnega, kako ga pa hočejo imeti, ker jih je komaj mala pest proti demokratom.« Prvemu se je srce še bolj dvignilo in govoril je vsakovrstno zabavljanje. Konečno se razkorači rekoč: »Še zdaj moramo gledati in delati, kar je le mogoče, da zmagamo tudi pri občinskih volitvah, kar je pa tako gotovo, in potem jim bomo že pokazali, kdo smo mi.« Kako pa je po občinskih volitvah? Sedaj je pa vse drugače; vsa jeza in sovraštvo se je še podvojilo, odkar smo mi s svojimi prodrli v občinski zastop. Pravijo, da se ni pravilno volilo ter da se na vsak način mora volitev ovreči in obnoviti. Tudi prav; zdaj so po jedni strani že dovolj blatni, potem bodo pa še po drugi, ker mi smo jim pokazali, da ako se združimo, kar nas je tako psovanih bedakov in drugih, se še vedno lahko postavimo v bran našim združenim naprednjakom in socialnim demokratom, in to bomo tudi vsikdar storili. Tudi za ped več ne odstopimo naše zemlje židovskim vsiljencem.

Delavec trpi in molči! Dokaz, kako pravično se dela z delavci pri nas, bodi ta-le dogodbica: V tovarni Medvode, katera pripada židovskemu društvu Leykam-Josefthal, dogodil se je pretečeni teden ta-le zanimiv dogodek. V delavske prostore omenjene tovarne nalepili so na ukaz višje oblasti neki delavski red, po katerem je delavcem po noči določeno delo 12 ur, a zato morajo pa imeti ali jedno uro prosto ali pa — kjer ni mogoče dela ustaviti — plačo za 13 ur. Dne 10. t. m. zvečer hotela sta se držati dva delavca tega reda, in

sicer tako, da sta ostavila delo za jedno uro. To pa nikakor vodju Friedrichu ni bilo po volji. Drugi večer, ko prideta delavca zopet na delo, pokliče ju pred se v pisarno ter ju po živinsko zmerja, potem pa ju takoj iz dela odpusti ter ju po nečloveški odžene iz pisarne. Kajti delavca sta zahtevala, kar je postavno, plačo za 14 dni naprej, ker se jima je služba takoj odpovedala. Vodja Friedrich žugal je večkrat delavcem, kateri so hoteli takoj brez 14dnevne odpovedi izstopiti iz dela, da jih bode z orožniki tiral k delu še 14 dni. Sedaj je bilo seveda drugače. Torej ubogi delavec naj takoj, ko ga oholi gospodar odžene iz dela, gre brez vsake podpore z družino s trebuhom za kruhom, a bogatega žida mora delavec še potem, ko se mu že krivica godi, še 14 dni služiti in rediti. Ko sta omenjena odpodena delavca šla k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljubljano se pritožiti, reklo se jima je, da bodeta že prejela, kar jima gre, a takoj drugi dan dobilo je vodstvo papirnice v Vevčah (katera je tudi last omenjene družbe, ukaz, da ne sme sprejeti odpuščenih delavcev v delo, kar se je tudi zgodilo. Torej kam naj se obrne delavec-trpin, da bode našel pravico? — Ta dogodba nam zopet jasno priča, kako da spoštujejo in spolnujejo nekateri tovarniški paše naše državne postave. Da je spodil iz dela vodja dva delavca, ki sta bila celo voljna, delati nezakoniti dvanajesturni delavni čas, da jih je spodil brez zakonite odpovedi, dasi se nista pregrešila proti nezakonitemu famoznemu delavskemu redu, da ju je vodja naznanil tovarni v Vevče, da bi jih ondi ne vsprejeli v delo, vse to je naravnost zasmehovanje obrtnega zakona in pa dokaz, kako se ravna z delavci. Torej ako delavec od preheudega dela noče poginiti, spodimo ga, naznamo ga drugim, da tudi tam ne dobi dela, samo da se napolni nenasitni židovski žep. Ako bi hotel kak delavec izstopiti brez odpovedi od dela, se takoj sklicujejo na postavo, sami pa delavcem nasproti ne poznajo nobene postave. Mi imamo zakoniti jednajsturni delavni čas, katerega ne sme nihče samovoljno prekoračiti. Dovolj je dolg in nečloveško je, delavce po tovarnah siliti delati še več! Taki dogodki pač jasno govorijo, da se morajo delavci združiti ter združeni odbijati take surovosti od strani podjetnikov. Kažejo pa tudi, da je nujno potreba, preosnovati obrtno nadzorstvo v krščansko-socialnem smislu.

Kdo so kostanjeviški kmetje in delavci? (Iz Kostanjevice.) Večkrat beremo v »Delavcu« grde dopise iz Kostanjevice, pod katerimi stoji podpis: »Več kmetov in delavcev.« Da bodo »Glasnikovi« bralci spoznali Delavčevo laž, naj omenjamo, da tiste dopise izdeluje neki študent, znan na Dunaju pod imenom »Ivan Grozni«, tukajšnji domačin, ki že osem let študira zdravilstvo. Tega socialno-demokratičnega junaka je spravil v solo duhovnik dr. Marinko. On mu je dobil hrano in ga vedno vsestranski podpiral. V zahvalo tedaj ta značajnik polni »Delavčeve« umazane predale s sramotjenjem tistih, ki so mu bili najboljši dobrotniki. Mi Kostanjevičani mu svetujemo, naj rajše v svojih studijah pokaže, kaj zna, ker za podlo zabavljanje ni treba — vseučilišča. —

Tega Ivana podpira v njegovem delovanju bivšega našega cerkovnika sin, ki je pri nas brez vsake veljave. Kostanjeviški kmetje in delavci smo že toliko pošteni in zavedni, da ne potrebujemo takih jerobov, kot sta imenovani osebeci; z vso odločnostjo se tudi upiramo temu, da bi taki ljudje zlorabljali naše ime in nas spravljali v slab glas pred svetom. »Delavec« naj bo prepričan, da so njegovi dopisi iz našega kraja pri nas samo to dosegli, da ta nesramni list vsi poštenjaki zaničujemo. Ker je njegovo pisarjenje tako cigansko umazano, naj nikar ne misli, da bomo kedaj tudi mi iz poštenih krščanskih mož postali — ciganje.

Duhovne vaje za moške. Dne 27. 28. 29. 30. bodo v ljubljanski cerkvi presv. Jezusovega srca duhovne vaje za moške. Pri pridigah bodo samo moški imeli vstop v cerkev. Prično se v soboto dne 27. ob 7. zvečer. Ne dvomimo, da se jih bodo vrli ljubljanski možje, vzlasti iz delavskih stanov, v velikem številu udeleževali. Bog daj srečo in svoj blagoslov!

Iz Zagorja. Ker je »Delavec« na letošnji zagorski 1. majnik tako ponosen, da je od samega veselja videl 1000 udeležencev pri shodu, mej tem ko jih je bilo le kakih 300, kar je zatrdil sam vladni zastopnik, čudeč se, da je bil shod tako slabo obiskan, naj bode tudi meni dovoljeno, če tudi že nekoliko pozno, o tej stvari spregovoriti. Res je sicer, da premogarji, steklobrusci in rudniški kamnolomi niso delali. Toda ne zavoljo tega, kot da bi radi in z veseljem počivali ta dan, marveč zato, ker je rudniško vodstvo ukrenilo, da se sploh ni delalo. Ko bi se bilo delalo, bi jih niti četrti del od 300 ne bilo pod hruško, kajti mnogi so zatrjevali, kar ste tudi pod hruško nekoliko slišali, da bi raje delali in svoj »siht« zaslužili, kakor pa bili ob njega in potrošen denar. — Kakošne govore so imeli, o tem ravno ne vem, pač pa sem slišal nekega A. Štrajnerja, ki je pričel zvečer svoj govor nekako tako-le: »Dragi mi delavci! Kar sem popoldne povedal, to bom sedaj popravil...« Popoldne je on, kakor sem poizvedel od drugih, hotel zagovarjati slovensko narodnost in sokolstvo. Pa tukajšnji agitator Čobal, ki nima nobenega dela, pa vendar dobi vsaki mesec čistih 30 gl. (kar je sam kot resnico zatrdil) samo za svojo agitacijo, ga precej pikro okrea, češ, mi nismo ne Slovenci, ne Nemci, ne Sokoli, ampak mi smo delavci. Torej naš narodnjak Štrajner je zvečer popravljal svojo vzvišeno naukušnost za narodnost, ker jo je popoldne podelal. Kakoršen mož, tako govorjenje. Tacih mož vam privoščimo cel regiment. Gorje nam Slovencem, če bodo taki možje našo narodnost zagovarjali pri javnih shodih. Vsi jo bomo ucvrli za planke, vi pa pod mizo, kadar ugledamo kakega socijalnega demokrata. Toliko o našem presrečnem 1. maju. — Sedaj pa še nekaj. Kdo je pri nas najboljši narodnjak in socijalist? Po mnenju nekaternikov tisti, ki zna najbolj zabavljati čez katoliško delavsko družbo, katere udov je že precejšnje število. Mej njimi se posebno odlikuje neki L. J. (prihodnjič zapišem celo ime, da veste, da njega to zadeva, ako se bo še nadalje tako turško-uljudno obnašal.)

Izjava. Ker mi zadnji »Delavec« očita, da delam z otroci socijalnih demokratov v soli pristransko, trdeč, da »z njih otroci (t. j. z otroci krščanskih delavcev) ravna tudi kapelan mnogo lepše v soli, dasiravno mora vedeti, da v soli so vsi otroci jednaki, naj že pripadajo starši tej ali oni politični stranki.« Ne zdi se mi vredno, odgovarjati takim čenčarijam. A ker naši narodnjaki in socijalni demokrati agitirajo s takimi veleučeni tiskanimi dokazi za svojo stranko, češ, glejte, res je tako, saj je v cajtungah zapisano, naj zadostuje le par besedij: 1. »Delavec«, povej mi tiste otroke, s katerimi ravnam krivično v soli? 2. Povej, kako jim delam krivico? 3. Povej, zakaj jim delam krivico? 4. Povej, kedaj sem jim delal krivico? 5. Gledé postopanja v soli mi »Delavec« dopisnik nikakor ne bode dajal navodil, kajti ta sem dobil od svojih višjih. Vendar pa obljubim, da se bom gotovo poboljšal, kakor hitro mi odgovoriš na zgoraj navedena vprašanja. — Ako tega ne storiš, si očit en lažnjivec in prismojena čenča. **Tomaz Rožnik**, kapelan v Zagorju.

Sleparija. (Iz Zagorja.) Zadnji »Delavec« piše: »Našli so se pa na Francoskem možje, kateri so uvideli, da tako ne gre več naprej in ti začeli so buditi narod, da se je jel zavedati svoje človeške časti in ga pripravljati na revolucijo. Ko trpinčeni narod ni mogel več prenašati strašnih bremen, tedaj se je obupno vzdignil; revolucija je razvila svojo krvavo zastavo in zahtevala kategorično, da se odpravijo vse predpravice duhovstva in plemstva.« Kaj se je zgodilo potem, ko so prišli revolucionarji na krmilo, o tem »Delavec« ne pove ničesa. Boji se najbrž, da bi njegovi zaslepljeni častilci tega ne zvedeli. »Držimo ljudstvo v nevednosti in neumnosti«, je tega lista geslo. Pa tu mu bomo na vsa usta povedali, da mi ljudstvu ne bomo prav nič prikrivali, kar bo »Delavec« zamolčal. Kaj se je torej zgodilo potem, ko so revolucionarji, duševni očetje naših socijalnih demokratov, posedli mehke vladne stole? Ko so se nakleli in napili krvi, ki je takrat na Francoskem tekla v potokih, ko so pomorili na tisoče duhovnikov, plemenitašev, kmetov in priprostih ljudij, ki so bili tako drzni, da niso trobili v rog revolucije, ko so ugrabili cerkvi 150 milijonov frankov, plemenitašem in kralju skoro 350 milijonov, ko so odnesli cerkvam vse, kar je imelo le količkaj vrednosti: zlato, srebro, brons, baker in drugo kovino; ko so si prilastili celega premoženja izseljencev in nesrečnih žrtev teh ljutih in najsurovejših ljudskih osrečevaljev, kar jih pozna zgodovina, ko so si tako nagrabili ogromno, nečuvno svoto 9 milijard 111 milijonov, t. j. 9.111.000.000 frankov in po vrhu tega še izdali za 33 milijard, 430 milijonov, 481 tisoč in 623 frankov takozvanih asignatov — je vse to ogromno premoženje izginito v 7, reci v sedmih letih. Ko je prišel Napoleon iz Egipta nazaj na Francosko, je bilo v blagajni samo še 1500 frankov. 30. septembra leta 1797 je država napravila bankerot: 50, reci petdeset milijard narodnega premoženja v pravem pomenu besede pognali so ljudski izkoriščevalci po grlu in v družbi nesramnih žensk! — Gospod vrednik!

Naše ljudstvo, o katerem veste, da trpi od zore do mraka, ima še vendar zvečer časa, da vzame v roke »Glasnik«, da ga bere. Tu in tam sem že slišal željo, naj bi »Glasnik« tako izhajal, kakor »Delavec«. Ali ni mogoče ustreči tej želji, gospod vrednik? Tako bi vsak kamen, ki prileti iz »Delavca« na nas in naše ljudstvo, vrgli nazaj, od koder je priletel.

Jeden, ki ne liže socijal-demokratičnih peta.

»Arbeiterzeitung« ima v svoji 143. številki samo 39 razvidno judovskih inseratov. V ti številki imenuje krščanske socijaliste »črne razbojnik« in »goljufane sleparje«. Če je mati tako nesramna, potem ni čuda, če tudi sinko »Delavec« ni nič boljši. Ta judek v slovenskih hlačicah je že zdavnaj vse psovalne besede porabil proti nam — in nas se ni konca. Povemo mu poleg tega, da nas tudi tako brž — se ne bo.

Kedo je Bebel. Voditelj nemških socijalnih demokratov je prišel s svojimi agitacijami od navadnega rokodolca do tvorničarja in grajščaka. Ta mož sicer vedno prorokuje, da bo že kmalu zavlada socijalistični komunizem, a pri tem veselo kupuje za se zemljišča. V Berlinu ima veliko hišo, ki mu nosi lepih denarcev, v Koblencu ima tvornico, v Curihu si je kupil veliko posestvo in tam si namerava sezidati veliko in lepo vilo po vzgledu svojega tovariša Folmara (Vollmar), ki jo že ima. Med tem ko se voditelji masté in si kopičijo bogastvo, pa stradajo zaslepljeni delavci in jim nosijo pritrpane krajcarje na kup. Kedor ne izpregleda, da se mora tako delovanje samo snesti, temu ne moremo pomagati.

Učenca

za prodajalnico z mešanim blagom, 13—15 let starega, lepega vedenja, čvrstega zdravja, z dobrimi spričevali, poštenih starišev, sprejme takoj pod navadnimi pogoji
Valentin Treven, trgovec v Idriji.

ur ar LUKA VILHAR ur ar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pleteršnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Zahvala.

Najtoplejše se zahvaljujem vsem onim dobrotnikom in dobrotnicam v ljubljanski predilnici, ki so pomagali z darilom v bolezni moji ženi. Bog plačaj! N. N.

Pomočnika

ki izdeluje vrhne suknje, vsprejme takoj krojač Fr. Pavšner v Ljubljani.

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24-10

Palčice

in galanterijsko blago priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle.)

Karol Dostal

tapetnik

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča svojo pošteno, zanesljivo in ceno trdko v obilno naročevanje vseh v tapetniški obrt spadajočih izdelkov.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

24-12

Prihodnja številka Glasnika izide 9. julija.